

was eene nieuwigheid, welke Floris wilde invoeren. Voor gewrochten op kleine schaal was echter het doek reeds van over lang toegepast. Zoo bestond er te Antwerpen van vóór 1532 « een Mars ende Venus, op doeck van Ma-buse. »¹ Korts nadien schilderde Peter Coecke « een stuck Poëterije van Jupiter, op doeck, » benevens « een Adam ende Eva, op doeck, » en Jan Mandijn had zijne « Temp-tatie van Sinte Anthonis op eenen dobbelen doeck » gemaald. Ten jaren 1544 en 1545 werden er een drietal Mechelsche « doeckschilders » bij onze Sint Lucasgilde aange-nomen ; doch dit waren eigenlijk maar versierders, welke met hunne in waterverf geschilderde doeken de kamerwanden der burgers stoffeerden. Zoo deed ook de Duitsche Meester Hans Singher, « doeckschilder van groote personagiën ; » want « van hem was t' Antwerp in de Keyserstraet, tot Carel Cockeel, een heel Camer van water-verwe gedaen, met groote Boomen, waer in Linden, Eycken, en ander onder-scheyden waren. » Frans Floris gebruikte insgelijks reeds het doek voor vluchtige praalschilderingen, zooals zijne « Vic-toria ; » maar nog niet voor uitgestrekt en ernstig werk, dat veel kostte en dus de vernielzucht der eeuwen zooveel mogelijk moest kunnen trotsen. Tot dan toe maalde men ten onzent de dure groote tafereelen uitsluitelijk op hardhouten paneelen. Om dit hout tegen het vermemelen te hoeden, deed men het eene bijzondere voorbereiding ondergaan, en de vlakke of voorkant van het paneel werd overdekt met eene dunne krijtlaag, waarop de kleuren goed stand hielden. Zulks belette toch niet, dat het hout soms onder de krijtlaag zelve

¹ Jan Gossaert, van Maubeuge.